

ชื่อเรื่อง	การเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น โดยกระบวนการจัดการความรู้		
ผู้วิจัย	นายบัวผืน ผาแก้ว	ปริญญา ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน)	
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล	ประธานกรรมการ	
	ดร.สมบัติ ฤทธิเดช	กรรมการ	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ประการแรก เพื่อศึกษาระดับความต้องการในการดำเนินการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น ประการที่ 2 เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น โดยกระบวนการจัดการความรู้ ประการที่ 3 เพื่อให้ได้กระบวนการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น โดยกระบวนการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเม็กดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 คน เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสำรวจระดับความต้องการการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น โดยกระบวนการจัดการความรู้ 2) การสนทนากลุ่ม 3) เรื่องเล่าเจ้าพลึง 4) การสกัดขุมความรู้ 5) การสังเคราะห์แก่นความรู้ 6) แบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ 7) การถอดบทเรียน 8) เวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความต้องการในการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น โดยกระบวนการจัดการความรู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม อันประกอบด้วย 1) ครูโรงเรียนบ้านเม็กดำ 2) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเม็กดำและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเม็กดำ รวมทั้งสิ้น 193 คน เป็นเพศชาย 79 คน คิดเป็นร้อยละ 40.93 ของทั้งหมด ในส่วนของอายุของผู้ตอบแบบสำรวจมีอายุอยู่ในช่วง 10-20 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.41 ของทั้งหมด ส่วนระดับการศึกษามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43 ของทั้งหมด โดยส่วนใหญ่ต่างมีความต้องการให้จัดการเรียนวรรณกรรมท้องถิ่นเพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมของชุมชนและเห็น

ว่าสามารถจะพัฒนานักเรียนให้เกิดความรักในท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้ง 3 กลุ่ม คือ 4.58 เรื่องที่ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม มีความต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด คือ ๘ วิชา จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 40.93 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งได้จากแบบสำรวจ แบบปลายเปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่เรื่องที่เกี่ยวข้องกันเป็นกลุ่มเดียวกันแล้วทำการสังเคราะห์สรุปเป็นประเด็นได้ 2 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ และภูมิปัญญาท้องถิ่นควร สอดแทรกมารยาททางสังคมเพื่อให้นักเรียนได้ประพฤตินให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานที่

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น ใช้เครื่องมือการจัดการ ความรู้ จำนวน 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) เรื่องเล่าเร้าพลัง 2) การสกัดขุมความรู้ 3) การสังเคราะห์แก่นความรู้ 4) การบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ 5) การถอดบทเรียน

3. กระบวนการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น โดยกระบวนการจัดการความรู้ ที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น มีกระบวนการในการเรียนรู้ ประกอบไป ด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การศึกษาความต้องการการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น 2) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น 3) กระบวนการเรียนรู้วรรณกรรม ท้องถิ่น 4) การประเมินกระบวนการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น

TITLE : Local Literature Learning by Using Knowledge Management

AUTHOR : Buaphin Fakaew **Degree** M.Ed. (Curriculum and Instruction)

ADVISORS : Dr.Sakpong Homhuan Chairman
 Dr.Sombat Rittidesh Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2010

Abstract

The purposes of this research aimed to : firstly, study the level of necessity in performing the local literature learning process, secondly, develop the local literature by using knowledge management process and thirdly, obtain the local literature learning process that had been harmonized in the context and within the needs of the community. The target group of this research, selected through purposive sampling, was comprised of 27 Mathayom Suksa 3 students at Ban Mekdum School, the first semester of the academic year 2009, Office of Maha Sarakham Educational Service

Are Zone 2 and 3 local indigenous people. The instruments used in the research were : a form surveying the needs related to the local literature learning through the use of knowledge management 2) focus group discussion 3) storytelling 4) knowledge assets 5) core competence synthesis 6) post action review form 7) lesson distillation and 8) information dissemination from participant discussion. The statistics used for analyzing data were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows :

1. The level of the need in performing the local literature learning was given by the three groups of informants: 1) teachers at Ban Mekdum School 2) Mathayom Suksa 3 students' guardians and local indigenous people 3) Mathayom Suksa 3 students at Ban Mekdum School. The total of the informants was 193 people. There were 79 males (40.93%) of the total. According to age, most of them were 10-20 years

old (40.41%). Considering the educational qualification, the largest percentage of the sample had graduated lower secondary school (43%). Most of the informants wanted to arrange for the performing of the local literature learning in order to maintain local culture. The highest average of the three groups (4.58 of rating scale) indicated that this will be able to develop the students in order to be involved in the community. 79 people (40.93 %) wanted to arrange the learning activities through the use of "Sorapunya Rhythm Style". The two issues were suggested : the duration of arranging the activities should be flexible in order to be suitable to each activity, and local indigenous people should be mindful of social manners in order to behave suitably regarding both personnel and places.

2. The five activities to develop the local literature learning process were: 1) storytelling 2) knowledge assets 3) core competence synthesis 4) post action review form and 5) lesson distillation.

3. The four main steps of local literature learning process that had been harmonized in the context and with the need of the community were to : 1) study the needs of local literature learning 2) design activity for local literature learning 3) the local literature learning process itself and 4) assessment of the local literature learning process.